

25 741

Regels inzake het treffen van voorzieningen ten behoeve van remigratie (Remigratiewet)

NADER VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE ZAKEN EN DE HOGE COLLEGES VAN STAAT¹

Vastgesteld 13 oktober 1998

De memorie van antwoord gaf de commissie aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

De leden van de **VVD**-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van de memorie van antwoord. Zij waren echter op één punt (artikel 2) niet overtuigd door de antwoorden. De leden van de VVD-fractie bleven het met de regering eens dat het juridisch kwetsbaar is om oudere buitenlandse werknemers uit Italië, Spanje, Griekenland en Portugal die op basis van de wervingscontracten naar Nederland zijn gekomen, onder de werking van deze wet te brengen.

De regering stelt in de memorie van antwoord dat strijdigheid met het EU verdrag kan gaan ontstaan op het moment dat een feitelijk besluit wordt genomen om de bedoelde groep Zuideuropeanen aan te wijzen tot doelgroep van de Remigratiewet en dit in een ministeriële regeling wordt neergelegd. Dit laatste is naar de mening van de leden van de VVD-fractie wel degelijk de bedoeling van de indieners van het amendement in de Tweede Kamer geweest. Zij hadden nimmer van de regering begrepen dat van een ministeriële regeling zal worden afgezien. Het feit dat de regering nadrukkelijk stelt dat ook de kosten van de uitbreiding van de doelgroep naar alle EU-onderdanen niet goed zijn aan te geven, gaf de leden van de VVD-fractie aanleiding de regering te vragen nadrukkelijk in overweging te bezien of reparatiewetgeving op dit punt uit het oogpunt van zorgvuldige wetgeving gewenst is.

De leden van de **CDA**-fractie was het opgevallen dat de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken wel in zijn memorie van antwoord d.d. 28 juli «met genoegen» de sympathie, de belangstelling en het begrip voor het wetsvoorstel memoreerde, maar met geen woord inging op de door de leden van het CDA in het voorlopig verslag uitgesproken «grote zorgen over de legislatieve kwaliteit en toepasbaarheid (...) van het voorliggende wetsvoorstel». De opsomming van gebreken in het voorlopig verslag is zelfs nog voor uitbreiding vatbaar. In veel van de door de minister gegeven antwoorden vinden die zorgen in feite slechts bevestiging. Dat in een aantal gevallen wordt uitgelegd hoe een bepaling met veel goede wil kan worden opgevat of hoe het gekomen is dat een

¹ Samenstelling: Postma (CDA), Holdijk (SGP), Van Dijk (CDA), Stoffelen (PvdA) (voorzitter), De Beer (VVD), Batenburg, Rensema (VVD), Schoondergang-Horikx (GL), Jurgens (PvdA), Bierman, Wiegel (VVD) (plv. voorzitter), Hirsch Ballin (CDA), Hessing (D66) en Ruers (SP).

* De eerder verschenen stukken inzake dit wetsvoorstel zijn gedrukt onder EKnrs. 322 t/m 322b, vergaderjaar 1997–1998.

bepaling zo geredigeerd is, neemt de gesignaleerde gebreken niet weg. De leden van de CDA-fractie wijzen met nadruk op de verantwoordelijkheid van de regering voor de juridische en wetstechnische kwaliteit van het gehele wetsvoorstel zoals zij het in de Eerste Kamer verdedigt. Tal van bepalingen behoeven verbetering en in feite is een grondige revisie van het voorstel nodig. De leden van de CDA-fractie namen met belangstelling kennis van de mededeling van de minister dat ook naar zijn inzicht een nadere regeling bij wet nodig is om een orgaan aan te wijzen dat bevoegd is aan artikel 4 uitvoering te geven. Daarvoor zal blijkens de memorie van antwoord nog een afzonderlijk wetsvoorstel moeten worden ingediend. Nu dit zo ligt, zal het onderhavige wetsvoorstel ook wanneer het kracht van wet zou verkrijgen, niet eerder in werking kunnen treden dan die andere wet. De leden van de CDA-fractie verzochten de regering in het betreffende wetsvoorstel ook de nodige juridische en wetstechnische verbeteringen van het onderhavige wetsvoorstel een plaats te geven, zodat de twee wetsvoorstellen dan gezamenlijk door deze Kamer kunnen worden afgehandeld. Daarbij zal tevens een oplossing moeten worden gevonden voor de spanning tussen het voorstel en artikel 6 van het EG-verdrag. De leden van de CDA-fractie wezen er nog op dat het wetsvoorstel ook al geen rekening houdt met de mogelijkheid dat een gezin personen met verschillende nationaliteiten omvat, waaronder de Nederlandse c.q. andere nationaliteiten van EG-lidstaten.

De leden van de **PvdA**-fractie memoreerden, evenals de leden van de VVD-fractie, dat bij amendement Apostolou c.s. (stuk nr. 8) de Tweede Kamer heeft bepaald, dat oudere buitenlandse werknemers afkomstig uit Portugal, Spanje, Italië en Griekenland, die in de jaren '60 en '70 op basis van een wervingsverdrag naar Nederland zijn gekomen niet categorisch buiten de werkingssfeer van de wet vallen.

Op vragen van de leden van de PvdA-fractie in te gaan op de verschillende argumenten pro en contra van dit amendement met name gelet op de mogelijke strijdigheid van artikel 6 van het E.G.-verdrag, zoals dit als argument van regeringszijde tegen het amendement Apostolou is ingebracht, wordt in de memorie van antwoord volstaan met op te merken, dat het juridisch kwetsbaar is om bedoelde werknemers onder deze wet te brengen en wordt vervolgens volstaan met te verwijzen naar de brief van 10 april jl. aan de Tweede Kamer (stuk nr. 17). Deze brief zou uitgebreid ingaan op de bedoelde vraagstelling. Deze leden zouden willen vaststellen, dat daarover verschillend kan worden gedacht. Immers, de beantwoording concentreert zich volledig op potentiële strijdigheid met artikel 6 E.G.-verdrag en laat daar tegenover potentiële strijdigheid met artikel 1 Grondwet, artikel 14 EVRM en artikel 16 IVBPR geheel buiten beschouwing. Vandaar dat de leden van de fractie van de PvdA haar uitnodiging om in te gaan op de verschillende argumenten pro en contra nog eens zou willen herhalen. Vraagt de oorspronkelijke stellingname van het kabinet niet om meer nuancering?

In de memorie van antwoord wordt gezegd, dat strijdigheid met het EU-verdrag kan gaan ontstaan op het moment dat een feitelijk besluit wordt genomen de bedoelde groep Zuid-Europeanen aan te wijzen tot doelgroep van de Remigratiewet en dit in een ministeriële regeling wordt neergelegd. Vervolgens wordt gezegd: «voordat eventueel tot deze aanwijzing wordt overgegaan zal ondubbelzinnig duidelijk moeten zijn of deze aanwijzing strijdigheid met artikel 6 EG-verdrag oplevert. Bovenbedoelde uitnodiging strekt er o.m. toe, dit proces te bevorderen. Immers de Tweede Kamer heeft geen enkele onduidelijkheid laten bestaan t.o.v. haar politieke bedoeling: de betrokken groepen werknemers onder de werkingssfeer van de wet te brengen. Waar de fractie van de PvdA niet

alleen deze ambitie deelt maar haar ook z.s.m. in concreet beleid vertaald wenst te zien wordt nog een volgende optie naar voren gebracht.

In de memorie van antwoord wordt gesteld, dat het kabinet de problematiek van de bedoelde groep Zuid-Europeanen onderkent en dat overwogen kan worden of analoog aan de mogelijkheden voor Antillianen en Arubanen, tijdelijke specifieke projecten ontwikkeld kunnen worden, dus buiten de Remigratiewet om.

Met de onderkenning van deze problematiek dringt de fractie van de PvdA er op aan om op korte termijn tot conclusies te komen, bij voorkeur voor het plenaire debat, welke weg zal worden gevolgd. Of onder de werking van de Remigratiewet of een status aparte.

In de Tweede Kamer is er tamelijk breed op aangedrongen de Remigratiewet ook van toepassing te laten zijn op remigranten, die op grond van eerdere remigratieregelingen zijn geremigreerd met name wat betreft ziektekostenverzekeringen en individualisering van uitkeringen. Het kabinet heeft dit afgewezen op grond van budgettaire overwegingen. In de memorie van antwoord wordt nu gezegd, dat er een onderzoek zal worden verricht door de SVB via z.g. sociale attachés naar individuele problematische gevallen en dat vervolgens zal worden gezien of een oplossing op maat kan worden gevonden. Wil de minister op de hoogte stellen van de resultaten van dit onderzoek uiterlijk een jaar na de inwerkingtreding van de wet en stelt de minister zich open voor wijziging van de wet zoals bepleit door zijn ambtgenoot van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en een grote meerderheid van de Tweede Kamer mocht het voormelde onderzoek daartoe aanleiding geven?

Ten aanzien van het niet onder de wet vallen van houders van een Voorwaardelijke Vergunning tot Verblijf (VVTV) wordt allereerst de vraag gesteld of de wet het uitsluit, dat een ministeriële regeling deze groep of delen ervan tot doelgroep wordt aangewezen?

Als argument tegen VVTV'ers als doelgroep wordt in de memorie van antwoord aangevoerd, dat de remigrant tenminste een jaar rechtmatig zijn hoofdverblijf in Nederland moet hebben gehad en vanuit die situatie vertrekt naar het land van herkomst. Een dergelijke situatie zou voor VVTV'ers nauwelijks denkbaar zijn, aldus de memorie van antwoord. De memorie van antwoord gaat allereerst voorbij aan de mogelijkheid van vertrek naar een «bestemmingsland», niet zijnde het land van herkomst. Wanneer gezegd wordt, dat een jaar rechtmatig hoofdverblijf voor een VVTV'er nauwelijks denkbaar zou zijn, rijst de vraag naar de definitie van «rechtmatig hoofdverblijf» in deze wet. Hoe verhoudt deze zich tot b.v. de definitie in de Koppelingswet?

Indexering: in de memorie van toelichting (blz. 9) wordt gezegd, dat een indexering zal gelden voor periodieke uitkering van de remigranten, die na de inwerkingtreding van deze wet migreren.

In de toelichting op artikel 10 (memorie van toelichting blz. 16) wordt gezegd dat de hoogte van de (bestaande) uitkeringen automatisch wordt aangepast aan het niveau van de uitkeringen op basis van deze wet. Mag worden geconcludeerd, dat dit ook voor de indexering geldt en welke indexering zal worden toegepast?

Wanneer zal een afzonderlijk wetsvoorstel worden ingediend, waarbij of krachtens dewelke de positie van de Sociale Verzekeringsbank als uitvoeringsorgaan van de wet wordt geregeld en dient de Remigratiewet in werking te treden tegelijk met deze wet?

In een uiteenzetting over artikel 11 – in antwoord van vragen van de leden van de CDA-fractie – wordt gesproken over WAO-uitkeringsgerechtigden,

aan wie onder omstandigheden alsnog een periodieke uitkering op basis van de Remigratiewet kan worden verstrekt, indien betrokkene op de datum van vertrek uit Nederland 50 jaar of ouder was. Deze leeftijdsgrens wordt in de tekst van de wet niet vermeld. Kan deze voorwaarde nader worden toegelicht?

De leden van de PvdA-fractie wezen er, met de leden van de fracties van VVD en CDA, op dat in artikel 12 een onbeperkte mogelijkheid wordt geïntroduceerd bij ministeriële regeling van de Remigratiewet af te wijken. In de memorie van antwoord wordt een beroep gedaan op situaties, die een spoedeisend karakter vragen en wordt een verwijzing gegeven naar twee andere wetten. Op zich kan dit geen afdoende argument vormen. Wil de bewindsman nader op deze op zich onwenselijke regeling ingaan? Deze leden verwezen mutatis mutandis ook naar hun inbreng bij de Telecommunicatiewet.

De leden van de fractie van de PvdA zouden tenslotte nader ingelicht willen worden over de samenhang van de Remigratiewet met het thans bij de Tweede Kamer aanhangige wetsvoorstel Beperking Export Uitkeringen (BEU)(Kamerstuk 25 757). Zal deze wet geen beperkingen opleveren voor potentiële remigranten, die op basis van de Remigratiewet willen remigreren?

De leden van de fractie van **GroenLinks** zeiden op zich positief te staan ten opzichte van het voorliggende wetsvoorstel. Over de uitvoeringspraktijk wilden zij de volgende vragen stellen.

Is de minister bekend met de problemen die remigranten ondervinden bij een aanvraag voor een visum, met name in Marokko en Turkije?

Wat is de mening van de minister over het feit dat remigranten die voor familiebezoek een visum aanvragen vaak maanden moeten wachten voordat er hierover een beslissing wordt genomen?

Is het de minister bekend dat de versnelde visumaanvraagprocedure die een aantal jaren geleden gehanteerd werd door de toenmalige Sociale attaché in Ankara en Rabat, nu niet meer gehanteerd wordt waardoor remigranten serieuze problemen ondervinden bij visumaanvragen?

Is het juist dat de Nederlandse ambassades in Marokko en Turkije steeds meer eisen (o.a. onderhoudsgarantie, uitnodigingsbrief en bedrag op bankrekening) stellen aan een visumaanvraag voor remigranten, terwijl er eerder toegezegd is dat dergelijke eisen niet aan de orde zijn bij de visumaanvragen voor remigranten? Wat is de mening van de minister over deze gang van zaken en wat zijn op dit moment de instructies aan de genoemde ambassades?

Wat is de reden van deze beleidswijziging inzake de visumaanvraagprocedure?

Kent deze minister het voorstel in de hoofdlijnennotitie Migratiebeleid van de vorige minister van Binnenlandse Zaken, zoals ook verwoord in de nota naar aanleiding van het verslag over de wet op de remigratie van de vaste commissie van Binnenlandse Zaken van 16 maart 1998, waarin hij voorstelt om «...voor remigranten die met gebruikmaking van de Remigratieregeling 1985 zijn teruggekeerd, een soepele visumprocedure toe te passen»?

Op welke wijze is de minister voornemens de genoemde problemen inzake visumaanvragen voor remigranten op te lossen?

De voorzitter van de commissie,
Stoffelen

De griffier van de commissie,
Hordijk